

Motion till riksdagen 2020/21:643

av Adam Marttinen m.fl. (SD)

Tullfrågor

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Tullverkets tillhörighet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om beväpning av tulltjänstemän och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förlängd tid för sparande av kameramaterial och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om befogenhet att kvarhålla gods eller transportör och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om befogenhet att ingripa mot läkemedelsinförsel och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbättrat personskydd och säkerhet för tullpersonal och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om illegal utförsel av stöldgods och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Tullverkets samverkan med andra myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

Tullverkets tillhörighet

Tullverkets uppgift har i allt större utsträckning kommit att vara brottsbekämpning. EU:s fria rörlighet har medfört betydande problematik i fråga om säkra gränser, varför Tullverkets begränsade resurser och befogenheter leder till omfattande importerad kriminalitet. Även om Tullverket bibehåller uppgifter rörande annat än brottsbekämpning är situationen sådan att den brottsbekämpande verksamheten bör anses vara den primära. Med anledning av detta bör Tullverket primärt anses vara en av de brottsbekämpande myndigheterna och därmed ligga under justitieutskottets beredningsområde och utgiftsområde fyra.

Beväpning av tulltjänstemän

Tullverkets inspektörer arbetar mot grov organiserad brottslighet. Uppgifterna inkluderar att leta efter vapen och narkotika, men enligt utsagor till media och enligt egna konversationer med tullpersonal drar de sig för att leta efter dem. En anledning är att de själva ofta saknar skjutvapen att skydda sig med. Tullpersonal menar att de inte har möjlighet att hantera dem som börjar bråka vid kontroll.

I en medlemsenkät bland tjänstemännen i Stockholm, Arlanda och Skavsta svarade 89 procent av de tillfrågade att de ville bära skjutvapen till sin uniform. Med utgångspunkten att Tullverket primärt är en brottsbekämpande myndighet följer det naturligt att även tillåta att Tullverkets personal får ha tjänstevapen. Tullverket bör därför ges tillåtelse att utbilda och utrusta sin personal med tjänstevapen. Att det så som skatteutskottet tidigare yttrat (bet. 2018/19:SkU1 s. 25) finns en juridisk grund för beväpning av tulltjänstemän i förordningen (2016:1332) med instruktion för Tullverket stämmer. Så som 20 § i förordningen dock stadgar, så gäller detta situationer som avses i 24 kap. brottsbalken. Denna möjlighet är inte tillräcklig och bör utvidgas. Det är av synnerlig vikt, särskilt då Tullverket får uppgifter om att arbeta aktivare mot gränsöverskridande brottslighet, att deras möjlighet att bära tjänstevapen i fler fall än vad som i dag är möjligt utvidgas. Regeringen bör skyndsamt återkomma till riksdagen med förslag eller bevis på att så kommer att ske.

Förlängd tid för sparat kameramaterial

Det är positivt att Tullverket tillämpar kamerabevakning i syfte att bekämpa såväl införseln av explosiva varor som all form av smuggling. Dessvärre finns en begränsning i att tullen lagrar data för den trafik som övervakas endast kortare frister. Det förekommer att behov av kameramaterial uppstår först senare, när andra brottsbekämpande myndigheter stöter på uppgifter som behöver styrkas. Lagringstiderna för kameramaterial bör därför utökas till åtminstone sex månader.

Befogenhet att kvarhålla gods eller transportörer i väntan på polisen

I dag förekommer att tullpersonal med anledning av de begränsade brottsbekämpande befogenheterna tillåter misstänkta brottslingar att lämna platsen även om polis ännu inte har anlänt. Tullverket bör därför ges befogenhet att stoppa, beslagta och hålla kvar gods eller transportörer i väntan på överlämnande till polisen. Kvarhållandet ska kunna fortgå till dess att polisen anländer. Regeringen ska skyndsamt återkomma med ett lagförslag för detta ändamål.

Befogenheter att ingripa mot läkemedelsinförsel

Smuggling av substanser och preparat som är olagliga eller belagda med olika restriktioner i Sverige är en allvarlig företeelse. Det kan handla om farliga dopningspreparat,

narkotikaklassade läkemedel eller piratkopierade mediciner som riskerar att allvarligt skada brukare.

Den typ av organiserad brottslighet som står bakom handeln med sådana preparat är organisationer som tillhandahåller varor och tjänster på en svart marknad och som drivs av ett vinstintresse precis som legala företag. De är därför inte sena med att utnyttja luckor i lagar för att finna nya effektiva leverans- och försäljningsmetoder.

Tullverket har larmat om hur myndigheten står maktlös inför just en ny kreativ smugglingsmetod. Enligt myndighetens uppgifter har antalet beslag av olagligt insmugglade läkemedel minskat drastiskt under senare år eftersom smugglarna lärt sig att paketera in gods i paket som ser ut att komma från andra EU-länder. Tullen får vid sådan paketering endast ingripa om de misstänker att medicinerna kan komma att användas i missbrukssammanhang.

I dag regleras tullens befogenheter att kontrollera varor ifrån ett annat EU-medlemsland i lagen (1996:701), den så kallade inregränslagen. I listan över vilka varor som får kontrolleras inkluderas dock ej läkemedel. För att täppa till den lucka i lagen som Tullverket har beskrivit anser vi att regeringen ska återkomma med ett lagförslag som ger Tullverket befogenhet att ingripa adekvat mot läkemedelsinförsel, till synes eller de facto, härrörande ifrån ett annat EU-medlemsland.

Personskydd och säkerhet för tullpersonal

De yrkeskriminella aktiviteterna har påvisats öka avseende illegal införsel av såväl vapen som tobak, alkohol och narkotika. Tullen har i detta läge inte kunnat utveckla säkerheten för personalen vid gränskontrollstationerna i tillräcklig omfattning. I stället har vi sett situationer då tullen inte har kunnat utföra kontroller på grund av underbemanning och de ökade risker som en mer våldsam kriminalitet utsätter verksamhetens personal för.

Personalens säkerhet är en viktig fråga som bör prioriteras inom Tullverket, främst inom gränsskyddet och övrig brottsbekämpning. Samtidigt måste man möta det ökade trycket från kriminellas verksamhet och öka ambitionsnivån för såväl kvantitet som kvalitet i verksamheten.

Illegal utförsel av stöldgods

Befogenheterna i samband med kontroller vid såväl yttre som inre gränser behöver utökas. Arbetet med att utföra kontroller för att upptäcka utförsel av stöldgods och annan kriminell utförsel måste intensifieras och ges de förutsättningar som krävs för att man ska kunna beivra denna typ av brott effektivt. Regeringen bör skyndsamt utreda en kriminalisering av utförsel av stöldgods och återkomma till riksdagen med lagförslag om detta.

Tullverkets samverkan med andra myndigheter

Genom samverkan mellan olika myndigheter skapas optimala förutsättningar för att kunna upptäcka och beivra organiserad och annan grov brottslighet. Det är en ödesfråga för Sverige att vi lyckas ta tillbaka initiativet och ser till att avveckla så stor andel som möjligt av de kriminella verksamheter som infekterar vårt samhälle.

Tullverket och andra myndigheter bedriver sedan år 2009 en organiserad samverkan inom ramen för projektet Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten. Detta är ett mycket framgångsrikt samarbete som bör intensifieras och utvecklas på olika sätt.

Lagstiftningen behöver dock ses över ur olika perspektiv för att ytterligare öppna samverkansvägar, inte minst genom att nyttja datoriserade hjälpmedel och samkörning av relevanta data som finns tillgängliga hos olika myndigheter, i väsentligt mycket högre utsträckning än vad som är möjligt i dag. Sverige har varit naivt i fråga om att inte använda den information som finns för att upptäcka och beivra kriminell verksamhet.

Adam Marttinen (SD)

Katja Nyberg (SD)

Bo Broman (SD)